

Zelena gospodarska rast

Kataloški zapisi spremljanja izvajanja ukrepov

Ime instrumenta	Strateške podlage	Vrsta instrumenta	Odgovornost	Priporočila	
NEPOVRATNE FINANČNE SPODBUDE ZA RAZISKAVE IN INOVACIJE TER TRŽNI PRODOR NIZKOOGLJIČNIH TEHNOLOGIJ IN IZDELKOV					
Spodbujanje raziskav in inovacij za prehod v NOD	OP TGP	✓	ekonomski (finančne spodbude), demonstracijski	MGRT, SVRK, MIZŠ	da
	AN URE				
	OP EKP	✓			
	AN OVE				
Spodbujanje podjetništva za prehod v NOD¹	OP TGP	✓	ekonomski (finančne spodbude)	SVRK, MGRT	da
	AN URE				
	OP EKP	✓			
	AN OVE				
Finančne spodbude za demonstracijske projekte²	OP TGP	✓	ekonomski (finančne spodbude)	MGRT, MOP, MzI	da
	AN URE	✓			
	OP EKP	✓			
	AN OVE				
DAVKI IN TAKSE					
Okoljska dajatev za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida	OP TGP		davčna politika	MOP, FURS, MF	da
	AN URE	✓			
	OP EKP				
	AN OVE				
Projekt Zelena proračunska reforma (Izvedba procesov za oblikovanje in pospešitev izvajanja ukrepov na področjih: davkov in taks)	OP TGP	✓	davčna politika, ekonomski	MF (in MOP, MKGP, MzI, MGRT)	da
	AN URE				
	OP EKP				
	AN OVE				
Spodbujanje energetske učinkovitosti in izkoriščanja obnovljivih virov energije v okviru drugih davkov na energente	OP TGP	✓	davčna politika	MF	/
	AN URE				
	OP EKP				
	AN OVE	✓			
Postopno zmanjševanje subvencij fosilnim gorivom	OP TGP	✓	ekonomski	MF	da
	AN URE				
	OP EKP				
	AN OVE				

1 Kataloški zapis za ta instrument je vključen tudi v kataloških zapisih pri *Industriji neETS – raba goriv in procesne emisije, Spodbujanje ukrepov za določene ciljne skupine ali tehnologije*.

2 Kataloški zapis za ta instrument je vključen tudi v kataloških zapisih pri *Industriji neETS – raba goriv in procesne emisije, Spodbujanje ukrepov URE in OVE v industriji na splošno*.

Ime instrumenta	Strateške podlage	Vrsta instrumenta	Odgovornost	Priporočila	
ZELENO JAVNO NAROČANJE IN JAVNO NAROČANJE INOVACIJ					
Razširitev in nadgradnja sistema zelenega javnega naročanja (ZeJN), vključno z uvajanjem javnega naročanja inovacij	OP TGP	✓	predpisi	MJU, MF	/
	AN URE	✓			
	OP EKP	✓			
	AN OVE	✓			
OZNAČEVANJE IN MINIMALNI STANDARDI ZA IZDELKE IN NAPRAVE					
Energijsko in okoljsko označevanje in minimalni standardi za izdelke in naprave	OP TGP	✓	predpisi	Mzi DE, Tržni inšpektorat RS, Inšpektorat RS za infrastrukturo	/
	AN URE	✓			
	OP EKP				
	AN OVE				

NEPOVRATNE FINANČNE SPODBUDE ZA RAZISKAVE IN INOVACIJE TER TRŽNI PRODOR NIZKOOGLJIČNIH TEHNOLOGIJ IN IZDELKOV

SPODBUJANJE RAZISKAV IN INOVACIJ ZA PREHOD V NOD

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: NR-1, NR-2 OP EKP: prednostna os 1, prednostna naložba 1.2, specifični cilj 1.2.1 Povečan delež inovacijsko aktivnih podjetij
UČINEK V SEKTORJU	večsektorski (podjetja)
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒ ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude), demonstracijski
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MGRT, SVRK, MIZŠ
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	<p>zmanjšanje rabe energije ☒</p> <p>zmanjšanje emisij TGP ☒</p> <p>povečanje rabe OVE ☒</p> <p>drugo: _____ ☐</p>
KRATEK OPIS	<p>Finančne spodbude za raziskave in inovacije, ki se uporabljajo za doseganje ciljev v zvezi s podnebnimi spremembami v višini 53 milijonov evrov sredstev (finančna razdelitev 2018) za celotno obdobje 2014–2020, so načrtovane v okviru OP EKP, prednostne osi: 1 Mednarodna konkurenčnost raziskav, inovacij in tehnološkega razvoja v skladu s pametno specializacijo za večjo konkurenčnosti in ozelenitev gospodarstva s prednostno naložbo 1.2 Spodbujanje naložb podjetij v raziskave in inovacije ter vzpostavljanje povezav in sinergij med podjetji, centri za raziskave in razvoj ter visokošolskim izobraževalnim sektorjem) s specifičnim ciljem 1.2.1 Povečan delež inovacijsko aktivnih podjetij.</p> <p>Ukrepi, usmerjeni v zmanjševanje emisij TGP, se izvajajo v okviru prednostne naložbe:</p> <ul style="list-style-type: none"> 065 Raziskave in inovacijska infrastruktura, procesi, prenos tehnologije ter sodelovanje v podjetjih s poudarkom na nizkoogljičnem gospodarstvu, kjer je koeficient za izračun prispevka k podnebnim ciljem 100 %. <p>V okviru razpisanih sredstev, je MGRT objavil dva razpisa, in sicer v letih 2016 in 2017.</p> <ul style="list-style-type: none"> 2016 – javni razpis »Pilotni/demonstracijski projekti – na prednostnem področju Slovenske strategije pametne specializacije (v nadaljevanju »S4«) »Pametna mesta in skupnosti«, fokusno področje »Pretvorba, distribucija in upravljanje energije«,

	<ul style="list-style-type: none"> • 2017 – javni razpis za »Spodbude za raziskovalno razvojne projekte 2«. <p>Namen prvega javnega razpisa je spodbujanje pilotno demonstracijskih projektov (v nadaljevanju: PD projekti) podjetij, usmerjenih v razvoj in testiranje oziroma demonstracijo novih ali izboljšanih proizvodov, procesov ali storitev v realnem okolju na prednostnem področju S4 »Pametna mesta in skupnosti«, fokusno področje »Pretvorba, distribucija in upravljanje energije«, namen drugega razpisa pa je širši, in sicer spodbujanje raziskovalno razvojnih in inovacijskih dejavnosti v podjetjih ali konzorcijih podjetij v okviru inovativnih raziskovalno razvojnih projektov za razvoj novih ali izboljšanih izdelkov, procesov ali storitev na prednostnih področjih S4. Projekti se spodbujajo z namenom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pospeševanja inovacij, • skrajšanja časa od ideje do trga, • pridobitve referenc ter krepitev konkurenčnega položaja podjetij in njihovega pozicioniranja v obstoječih in novih verigah vrednosti, • povečanja naložb zasebnega sektorja v raziskave in inovacije. <p>Glede na višino sredstev 53 milijonov evrov, planiranih v okviru kode ukrepa 065, je razvidno, da so bila uporabljena tudi sredstva drugih virov (viri sredstev MIZŠ), saj je bilo skupaj predvidenih virov 90 53 milijonov evrov, vendar ni neposredno določljivo, kako so sredstva razporejena glede na vire financiranja (MGRT, MIZŠ).</p>
--	---

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	<p>Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP)</p> <p>Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP)</p>

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2018

<p>POTEK IZVAJANJA</p>	<p>MGRT je leta 2016 pripravil razpis OP20.01.02.002, katerega predmet je bil sofinanciranje izvajanja pilotno-demonstracijskih (PD) projektov podjetij ali konzorcijev podjetij, katerih rezultat morajo biti novi ali izboljšani proizvodi, procesi ali storitve, razviti do stopnje, da so potrjeni v končni obliki ter testirani pri uporabi v realnem okolju. Rezultat PD projektov mora biti tako tudi njihova demonstracija uporabe v realnem okolju s ciljem pridobitve referenc podjetij za komercializacijo. V okviru razpisa se je sklenilo 7 pogodb v vrednosti 7,3 milijonov evrov, vendar se projekti praviloma zaključujejo v letu 2020.</p> <p>PD projekti morajo biti na prednostnem področju S4 Pametna mesta in skupnosti ter na fokusnem področju Pretvorba, distribucija in upravljanje energije. Usmerjeni morajo biti vsaj v eno izmed sledečih konceptualnih področij:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznavnost in vodljivost distribucijskega omrežja (sistem upravljanja distribucijskih omrežij),
------------------------	--

- aktivno vključevanje odjema in naprednega vodenja odziva odjema, celostno upravljanje z energijo.

MGRТ je leta 2017 pripravil javni razpis za »Spodbude za raziskovalno razvojne projekte 2« OP20.01.02.009, cilj katerega je prispevati k specifičnemu cilju »Povečan delež inovacijsko aktivnih podjetij« s sofinanciranjem najmanj 150 inovativnih, raziskovalno razvojnih projektov podjetij ali konzorcijev podjetij, ki se nanašajo na razvoj novih ali izboljšanih izdelkov, procesov ali storitev z visoko dodano vrednostjo in s tržnim potencialom, kar posledično veča konkurenčnost sodelujočih podjetij. Razpis ni bil omejujoč le na Pretvorbo, distribucijo in upravljanje energije, temveč na vsa področja Pametne specializacije. Razpis, kjer je predvidenih sredstev 74,2 milijonov evrov, je imel več odpiranj, in sicer:

- 1. odpiranje v letu 2017, kjer je bilo odobrenih 83 vlog v skupni vrednosti 27.842.618,60 EUR,
- 2. odpiranje 11.5.2018, odobrenih 87 vlog v skupni vrednosti 32.213.366,28 EUR.

Intenzivnost pomoči se razlikuje glede na velikost podjetij in znaša do 25 % za velika podjetja, do 35 % za srednje velika podjetja in do 45 % za mikro in mala podjetja.

DOSEŽENI UČINKI

Ukrep podpore raziskovalno-razvojnim in inovacijskim dejavnostim za izvedbo pilotnih/demonstracijskih projektov uporablja sredstva s kodo ukrepa 065 (koeficient 100% za izračun prispevka k podnebnim ciljem) bi moral biti glede na svoj osnovni namen bolj neposredno usmerjen neposredno k financiranju projektov, ki bodo prispevali k doseganju podnebnih ciljev. Iz nabora izbranih projektov (170) je po lastni oceni 7 projektov iz prvega razpisa in 9 razpisov iz drugega razpisa usmerjenih v aktivnosti, kjer bi lahko pričakovali učinek na zmanjšanje emisij TGP in s tem k doseganju podnebnih ciljev. V razpisih merila za doseganje učinkov na področju podnebnih ciljev niso bili kvantitativni, zato je nemogoče oceniti njihov prispevek.

Prav tako so vsi projekti, ki so bili izbrani na razpisu praviloma dvoletni, kar pomeni, da se bodo zaključili v letu 2019 oziroma 2020.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2019–2020

PREDVIDENO IZVAJANJE

Razpis OP20.01.02.002 je zaključen, razpis OP20.01.02.009 pa ima v letu 2019 predvideno še eno odpiranje (24. 09. 2019). Glede na do sedaj porabljena sredstva, bo na razpisu na voljo okoli 14,2 milijonov evrov, razpisni pogoji pa so enaki kot pri prvih dveh odpiranjih.

V letih 2019 in 2020 se bodo zaključevali financirani projekti iz leta 2017 in 2018, zato bo mogoče vrednotiti izvedene ukrepe glede na rezultate projektov.

Bistveno večji razpis je bil izveden konec 2018, ko je bil zaključen javni razpis »DEMO PILOTI II 2018« (za sredstva 2019–2022), kjer znaša okvirna skupna višina sredstev, ki so na razpolago za izvedbo javnega razpisa, 56.602.502 evrov, in sicer po letih:

Leto 2019 (v EUR)	Leto 2020 (v EUR)	Leto 2021 (v EUR)	Leto 2022 (v EUR)	Skupaj (v EUR)
10.000.000	18.000.000	18.000.00	10.602.502	56.602.502

Del sredstev za programsko območje Kohezijske regije Zahodna Slovenija bo zagotovljen na proračunskih postavkah Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, s prerazporeditvami na letni ravni v skladu z načrtovano višino in dinamiko, pred uvrstitvijo projekta v načrt razvojnih programov. Obdobje

razpoložljivosti sredstev za javni razpis obsega proračunska leta od 2019 do 2022.

**PREDVIDENI
UČINKI**

Enako kot to velja za že financirane projekte, razpis ne predvideva kvantitativnih meril za doseganje učinkov v zvezi s podnebnimi cilji, hkrati pa je le manjši del projektov sploh usmerjen k temu. Med merili je s 7 točkami ovrednoteno doseganje okoljske trajnosti, in pri tem odgovarjajo na izzive prehoda v krožno gospodarstvo. Pri oblikovanju industrijske verige vrednosti se konzorcij lahko osredotoči na oblikovanje industrijske verige vrednosti, ki prispeva k zmanjšanju porabe surovin in energije v proizvodnih procesih na ravni vključenih podjetij (zmanjševanje rabe materialov, vode, energije, zmanjševanje nastalih odpadkov in emisij, valorizacija odpadnih surovin, optimizacija logistike in distribucije) in/ali na ravni produkta/storitve (npr.: sprememba poslovnega modela v smislu prodaje storitve namesto produkta; podaljšanje življenjske dobe produkta, vključno s spremembo zasnove za lažje vzdrževanje in/ali razgradnjo; zmanjševanje porabe energije/vode/ materialov v času delovanja produkta/storitve; zmanjšanje količin uporabljenih materialov, vgrajenih v izdelek, uporaba materialov, ki niso toksični, redki in/ali se jih da reciklirati/so že sekundarne surovine; uporaba obnovljivih materialov in energije; zmanjšanje količin embalaže, itd.) ter Industrije 5.0, kot npr. ali se oblikuje taka industrijska veriga vrednosti, ki ima manjši negativni vpliv na okolje, ali PD projekt upošteva okoljske obremenitve v življenjski dobi in predvideva podaljšan življenjski cikel produkta/storitve z uporabo nelinearnega oziroma krožnega poslovnega modela, ali so upoštevane okoljske obremenitve v življenjski dobi končnega produkta, ali PD projekt predvideva izvedbo t.i. brownfield investicije namesto greenfield naložb. Podjetje dokaže izpolnjevanje posameznega kriterija tudi z izračuni oziroma projekcijami, vendar za to ni potrebno določiti nobenega kazalnika.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Glede na dejstvo, da naj bi se sredstva iz kode ukrepa 065 (Raziskave in inovacijska infrastruktura, procesi, prenos tehnologije ter sodelovanje v podjetjih s poudarkom na nizkoogljičnem gospodarstvu in odpornosti na podnebne spremembe) usmerjala v projekte v zvezi s podnebnimi cilji, se ugotavlja, da v načrtovanje ukrepov to pravilo ni bilo vključeno. Ker gre pri kohezijskih sredstvih za usmeritev, ki je bila neposredno postavljena kot zahteva (20 % sredstev je potrebno usmeriti v projekte povezane s podnebnimi cilji), bi bilo potrebno tovrstna sredstva namensko usmerjati prav tja. Iz tega sledijo naslednja priporočila:

1. Pri programiranju ukrepov je potrebno posebno pozornost usmeriti v pravilno razumevanje namena posameznih finančnih virov, npr. koda ukrepov 065 bi morala biti praviloma usmerjena v razvojne projekte s poudarkom na nizkoogljičnem gospodarstvu.
2. V zvezi s spremljanjem projektov bi bilo potrebno postaviti konkretne cilje v zvezi s prehodom na nizkoogljično gospodarstvo. Sedaj postavljeni cilji (npr. povečati delež inovacijsko aktivnih podjetij) niso usmerjeni k doseganju podnebnih ciljev.
3. Koordinacija aktivnosti na področju doseganja podnebnih ciljev bi morala biti usklajena na ravni več ministrstev in drugih organov, ki so sodelovali pri pripravi in izvajanju ukrepov iz OP EKP, povezanih z doseganjem podnebnih ciljev. Potrebno bi bilo vzpostaviti strukturo, ki bi imela krovni pregled na aktivnostmi v zvezi s postavljanjem in doseganjem podnebnih ciljev, kar bi zagotovilo, da bi bili načrtovani ukrepi ciljno usmerjeni in koordinirani z namenom doseganja podnebnih ciljev. V OP TGP in AN URE je npr. eksplicitno navedeno izvajanje demonstracijskih projektov v povezavi z URE/OVE/zmanjšanje emisij TGP, vendar dejansko izvedeni ukrepi niso ciljno naravnani.
4. Preveriti je potrebno usklajenost sprejetih dokumentov z izvedbenimi aktivnostmi, npr. v Programu izvajanja finančnih spodbud MGRT se deklarativno navaja usmeritev spodbud za nizkoogljično gospodarstvo, česar pa se v razpisih ne prepozna kot ključno usmeritev.

VIRI PODATKOV

- OP EKP
- Izvedbeni načrt OP EKP, št. 303-26/2016/174, 22. 11. 2018
- PROGRAM IZVAJANJA FINANČNIH SPODBUD Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo 2015-2020, Številka: 3030-14/2015/8
- Posredovani podatki o razpisih s strani MGRT, Služba za razvojna sredstva
- Javni razpis za izbor operacij za učne izdelovalne laboratorije - demonstracijski projekti (http://www.mgrt.gov.si/si/kako_do_sredstev/objavljeni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=1083)
- Javni razpis Spodbude za rast podjetij na področju rabe lesa (http://www.mgrt.gov.si/si/kako_do_sredstev/objavljeni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=1084)
- Javni razpis »DEMO PILOTI II 2018 (http://www.mgrt.gov.si/si/razpisi/objavljeni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=1158)

DATUM PRIPRAVE

16. april 2019

SPodbujanJE PODJETNIŠTVA ZA PREHOD V NOD

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: NR-3 OP EKP: prednostna os 3, prednostna naložba 3.1, specifični cilj 3.1.2 Povečanje dodane vrednosti MSP	
UČINEK V SEKTORJU	večsektorski	
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)	
VRSTA INSTRUMENTA	finančni (ekonomske spodbude)	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	SVRK, MGRT	
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☒ drugo: _____ ☐	
KRATEK OPIS	<p>Finančne spodbude za razvoj podjetništva, ki se uporabljajo za cilje v zvezi s podnebnimi spremembami, so načrtovane v okviru OP EKP, prednostne osi 3. Dinamično in konkurenčno podjetništvo za zeleno gospodarsko rast, prednostne naložbe 3.1. Spodbujanje podjetništva, zlasti z omogočanjem lažje gospodarske izrabe novih idej in spodbujanjem ustanavljanja novih podjetij, vključno s podjetniškimi inkubatorji, specifični cilj 3.1.2 Povečanje dodane vrednosti MSP. Predvidena sredstva za celotno obdobje znašajo po osnovnem dokumentu OP EKP 86,4 milijonov evrov. Ukrepi, usmerjeni v zmanjševanje emisij TGP, se izvajajo zlasti v okviru prednostnih naložb:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 068 Energetska učinkovitost in predstavitveni projekti v MSP ter podporni ukrepi; 100% prispevek k doseganju podnebnih ciljev • 069 Podpora okolju prijaznim proizvodnim procesom in učinkoviti rabi virov v MSP; 40% prispevek k doseganju podnebnih ciljev • 071 Razvoj in spodbujanje podjetij, specializiranih za storitve, ki prispevajo k nizkoogljicnemu gospodarstvu in odpornosti proti podnebnim spremembam; 100% prispevek k doseganju podnebnih ciljev. <p>Pri specifičnem cilju 3.1.2 Povečanje dodane vrednosti MSP so spodbude (v luči prispevka k doseganju podnebnih ciljev) namenjene izboljšanju energetske in snovne učinkovitosti podjetij. Izvajali naj bi se ukrepe za spodbujanje učinkovite rabe energije in obnovljivih virov energije, kot so npr. spodbujanje energetske učinkovitosti procesov v podjetjih, predstavitveni projekti ter podporni ukrepi, povezani z energetske učinkovitostjo, podpora rabi lokalnih virov obnovljive energije, kot so biomasa, sonce, geotermalna energija... Prav tako naj bi se izvajali ukrepi za izboljšanje učinkovite rabe virov, npr. spodbujanje in razvoj zamenjave primarnih s sekundarnimi viri, zapiranje snovnih tokov znotraj</p>	

podjetij in v mrežah (kot npr. industrijska simbioza), uvedba učinkovitejših proizvodnih procesov, preprečevanje odpadkov in učinkovitejše ravnanje z njimi, učinkovitejša raba drugih virov itd.), ki bodo prispevali k prehodu Slovenije v krožno gospodarstvo. Ciljne skupine: MSP v vseh fazah razvoja, potencialni podjetniki. Ukrepi iz te skupine so praviloma dovoljena državna pomoč, v izjemnih primerih so kategorizirani kot de minimis sredstva.

Glede na izvajanje aktivnosti se ugotavlja, da je MGRT v okviru svojih razpisov na področju spodbud za SMP za namene izboljšanja energetske in snovne učinkovitosti podjetij sredstev ne namenja širše, temveč le v tri usmerjena področja:

- učne izdelovalne laboratorije – demonstracijski projekti – 1,67 milijonov evrov – krepka pisava v spodnji tabeli
- spodbude za podjetja v panogi lesarstva – poševna pisava v spodnji tabeli
- podpora mikro, malim in srednje velikim podjetjem s področja turizma za povečanje snovne in energetske učinkovitosti (na obmejnem problemskem območju) – podčrtno v spodnji tabeli

Tabela: Razpisi 2016-2018 za spodbude iz kode 068

Št.	Leto	Številka razpisa	Objava	Naziv razpisa
1	2016	OP20.03.01.009	17.7.2016	JR za izbor operacij za učne izdelovalne laboratorije - demonstracijski projekti
2	2017	OP20.03.01.016	21.7.2017	JR za izbor operacij za učne izdelovalne laboratorije 2017/2018
3	2016	OP20.03.01.003	15.7.2016	JR Spodbude za rast podjetij na področju rabe lesa
4	2016	OP20.03.01.005	29.7.2016	JR Spodbude za MSP v lesarstvu
5	2017	OP20.03.01.019	14.4.2017	JR Spodbude za rast podjetij na področju rabe lesa v letu 2017 (P2L)
6	2017	OP20.03.01.017	10.7.2017	JR: Spodbude za MSP za razvoj in uvajanje novih produktov v lesarstvu 2.0
7	2018	OP20.03.01.032	6.6.2018	JR Spodbude za razvoj lesarstva na področju polproizvodov - P4L 2018
8	2018	OP20.03.01.035	14.12.2018	JR Spodbude za MSP za razvoj in uvajanje novih produktov v lesarstvu 3.0 za 2019 in 2020
9	2018	OP20.03.01.031	22.6.2018	JR: Podpora mikro, malim in srednje velikim podjetjem s področja turizma za povečanje snovne in energetske učinkovitosti na obmejnem problemskem območju

Razpisi so bili izvedeni na podlagi Programa finančnih spodbud MGRT in vsakokratnega letnega načrta razpisov MGRT. Posamezni direktorati, ki so pristojni za posamezne politike MGRT, oblikujejo predlog razpisov glede na potrebe, ki jih zaznavajo na trgu, ter jih vključijo v letni načrt razpisov, ki ga potrdi minister. Ni jasno, na kakšni podlagi so bile sprejete odločitve o omejitvi ukrepov na zgoraj omenjene kategorije (učni laboratoriji, lesarstvo in turizem), saj je v osnovnih dokumentih bilo predvideno, da se spodbude namenijo širšemu naboru malih in srednjih podjetij.

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP) Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP)

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2018

POTEK IZVAJANJA V letu 2018 so bili izvedeni trije razpisa, in sicer dva na področju spodbujanja za razvoj lesarstva na področju polproizvodov in za MSP za razvoj in uvajanje novih produktov v lesarstvu 3.0 (za 2019 in 2020) s skupnim razpoložljivim zneskom 17,3 milijonov evrov ter eden na področju Podpora mikro, malim in srednje velikim podjetjem s področja turizma za povečanje snovne in energetske učinkovitost v višini predvidenih sredstev 11,4 milijonov evrov (tabela spodaj).

Tabela finančnih sredstev razdeljenih po razpisih

Št.	Naziv razpisa	Predvidena sredstva	Dodeljena sredstva	Realizirana izplačila, 28.2.2019	Podpisane pogodbe, 28.2.2019
1	JR za izbor operacij za učne izdelovalne laboratorije - demonstracijski projekti	1.855.350	1.676.862	1.676.862	
6	JR za izbor operacij za učne izdelovalne laboratorije 2017/2018	1.198.260	761.437	761.437	
2	JR Spodbude za rast podjetij na področju rabe lesa	500.000	375.537	375.537	
3	JR Spodbude za MSP v lesarstvu	5.880.000	2.756.108	2.756.108	
4	JR Spodbude za rast podjetij na področju rabe lesa v letu 2017 (P2L)	400.000	233.258	233.258	
5	JR: Spodbude za MSP za razvoj in uvajanje novih produktov v lesarstvu 2.0	5.045.389	4.086.156	4.086.156	
7	JR Spodbude za razvoj lesarstva na področju polproizvodov - P4L 2018	11.880.000	2.367.053		2.367.053
8	JR Spodbude za MSP za razvoj in uvajanje novih produktov v lesarstvu 3.0 za 2019 in 2020	5.554.701	Sredstva še niso dodeljena.		
9	JR: Podpora mikro, malim in srednje velikim podjetjem s področja turizma za povečanje snovne in energetske učinkovitosti na obmejnem problemskem območju	11.223.900	4.018.700		2.093.462

DOSEŽENI UČINKI

Nekateri izmed razpisov iz let 2016 in 2017 so se zaključili v letu 2018, vendar še ni podatkov o rezultatih uspešnosti. Sofinancirani projekti niso pripravljani tako, da bi omogočali spremljanje neposredno doseženih učinkov doseganja podnebnih ciljev, razen v primeru razpisa za energetske sanacije v turizmu. Drugi razpisi (lesarska industrija) so v merilih za izbiro upoštevali tudi navedbo prijavitelja glede vpliva na okolje, zmanjšanja porabe energije in podobno, vendar brez zahtevanih kazalnikov za poročanje o tem. V okviru Javnega razpisa: Spodbude za MSP za razvoj in uvajanje novih produktov v lesarstvu 2.0 je vpliv na okolje predstavljal 30 % ocene vloge prijavitelja, kjer upravičenci poročajo o prihrankih pri električni energiji (modernejši in učinkovitejši stroji), manjši porabi surovin (posreden vpliv – manj transporta) in ponovni uporabi odpadnega lesa. Prihranki energije in materiala se ocenjujejo na okoli 15 – 20 %.

Spodbude na področju lesarstva zmanjšujejo emisije TGP posredno, in sicer zaradi manjšega ogljičnega odtisa izdelkov, vendar ni ustreznih meril in podatkov za takšno spremljanje.

Kot primer načina spremljanja kazalnikov razpisa navajamo tri primere:

- V okviru javnega razpisa za učne izdelovalne laboratorije 2016–2017 je bilo npr. zasnovanih 22 projektov sodelovanja med učnim izdelovalnim laboratorijem in konkretnim podjetjem (MSP), ki se nanašajo na razvoj konkretnih izdelkov ali tehnologij, ki prinašajo energetske učinkovite rešitve in rešitve z vidika učinkovite rabe virov za podjetja in skupnost.
- V okviru Javnega razpisa Spodbude za MSP v lesarstvu so se upravičenci zavezali in nekateri tudi že realizirali cilje zastavljene v pogodbah o sofinanciranju: prihranek električne energije do 20 % (posreden vpliv na TGP), reciklaža lesnega odpada tako v novih produktih, kot tudi za ogrevanje prostorov (zapiranje snovno-energetskih tokov znotraj obrata) in boljši izkoristek materiala do 20 % (npr. 0,003m³/kos manj lesa).
- Tudi v okviru Javnega razpisa Spodbude za rast podjetij na področju rabe lesa (P2L 2016) in Javnega razpisa Spodbude za rast podjetij na področju rabe lesa v letu 2017 (P2L 2017) predstavlja vpliv na okolje 30 % ocene vloge ob izboru. Upravičenci poročajo o manjši porabi surovin, delno pa se večja snovna in energetska učinkovitosti dotika recikliranja oziroma ponovne uporabe surovin.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2019–2020

PREDVIDENO IZVAJANJE V okviru izvajanja aktivnosti in ukrepov, ki imajo vpliv na doseganje podnebnih ciljev, so v letu 2019 pripravljene naslednji ukrepi, ki bodo v obliki razpisov izvedeni v letu 2019. Enako velja tudi za sredstva, ki se bodo porabila do leta 2023 (tabela spodaj).

PLAN 2019 (po področjih) - za prednostno os 3	samo EU del
Turizem (koda 069) - vzhod	10,0 mio €
Les (koda 68) - vzhod	10,0 mio €
Regionalni razvoj-problemska območja (koda 068)	11,6 mio €
PLAN do 2023 (po področjih) za prednostno os 3	samo EU del
Socialno podjetništvo	1,1 mio EUR
Regionalni razvoj (problemska območja)	7,9 mio EUR
Les	6,3 mio EUR

PREDVIDENI UČINKI Glede na to, da za večino projektov (razen za energetske prenovne v turizmu) ni navedenih kazalcev za prispevek k doseganju podnebnih ciljev bodo učinki težko določljivi. Kazalniki že v osnovi niso bili predvideni in so premet posamezne vloge upravičenca, ki se nanaša ne merljive učinke. Spremljanje projektov se izvaja na ravni sprejetih in vnaprej določenih kazalnikov OP EKP, dodatni kazalniki niso bili predvideni.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Glede na dejstvo, da naj bi se sredstva iz kode ukrepa 068 (Energetska učinkovitost in predstavitveni projekti v MSP ter podporni ukrepi) usmerjala v projekte v zvezi s podnebnimi cilji, se ugotavlja, da v načrtovanje ukrepov to pravilo ni bilo primerno vključeno. Pri specifičnem cilju 3.1.2 Povečanje dodane vrednosti MSP so spodbude (v luči prispevka k doseganju podnebnih ciljev) namenjene izboljšanju energetske in snovne učinkovitosti podjetij. Izvajali naj bi se ukrepe za spodbujanje učinkovite rabe energije in obnovljivih virov energije, kot so npr. spodbujanje energetske učinkovitih procesov v podjetjih, predstavitveni projekti ter podporni ukrepi, povezani z

energetsko učinkovitostjo, podpora rabi lokalnih virov obnovljive energije, kot so biomasa, sonce, geotermalna energija. Zasnova OP EKP je predvidela, da se spodbude namenijo široki populaciji MSP, vendar so bila izbrana tri področja brez jasne razlage za takšno odločitev, zato je opazno pomanjkanje spodbud za MSP z namenom energetske učinkovitosti kot enega od prispevkov k podnebnim ciljem.

1. Pri programiranju ukrepov je potrebno posebno pozornost usmeriti v pravilno razumevanje namena posameznih finančnih virov, npr. koda ukrepov 068 bi morala biti praviloma usmerjena v projekte spodbujanja MSP za energetsko učinkovitost oziroma s poudarkom na nizkoogljičnem gospodarstvu. Sedaj pripravljene razpisi so zastavljeni preširoko, da bi lahko določili njihov prispevek k podnebnim ciljem.
2. Lesarstvo kot panoga je prepoznana kot tista, za katero je potrebno pripraviti več ciljnih usmerjenih pobud, vendar bi bilo to smiselno izvajati v okviru drugih razvojnih in trajnostnih zavez in virov financiranja, ne da bi s tem zmanjševali sredstva namenjena drugim MSP.
3. V zvezi s spremljanjem projektov bi bilo potrebno postaviti konkretne cilje v zvezi s konkretnimi prispevki k URE/OVE/zmanjševanju TGP. Sedaj postavljeni cilji (npr.) niso usmerjeni k doseganju podnebnih ciljev. Pri izvajanju ukrepov se dogaja, da upravičenci v vlogah cilje opredelijo natančneje, nekateri bolj splošnim, kar kaže na potrebo po sistemski ureditvi v okviru vsakega razpisa. Zahteve v razpisih bi morale bolj natančno odražati zahteve po prispevku k podnebnim ciljem, tudi s konkretnimi merili in kazalniki.
4. Koordinacija aktivnosti na področju doseganja podnebnih ciljev bi morala biti usklajena na ravni več ministrstev in drugih organov, ki so sodelovali pri pripravi in izvajanju ukrepov iz OP EKP, povezanih z doseganjem podnebnih ciljev. Potrebno bi bilo vzpostaviti strukturo, ki bi imela krovni pregled na aktivnostmi v zvezi s postavljanjem in doseganjem podnebnih ciljev, kar bi zagotovilo, da bi bili načrtovani ukrepi ciljno usmerjeni in koordinirani z namenom doseganja podnebnih ciljev. Eden od razlogov za neaktivno izvajanje ukrepov URE/OVE/zniževanje TGP je tudi v dejstvu, da zaradi nekoordiniranega usmerjanja sredstev pride do zmotnega prepričanja o izvajanju določenih ukrepov v okviru drugih ministrstev oz. virov.
5. Preveriti je potrebno usklajenost sprejetih dokumentov z izvedbenimi aktivnostmi, npr. v Programu izvajanja finančnih spodbud MGRT se deklarativno navaja usmeritev spodbud za nizkoogljično gospodarstvo, česar pa se v razpisih ne prepozna kot ključna usmeritev.

VIRI PODATKOV

- OP EKP
- Izvedbeni načrt OP EKP, št. 303-26/2016/174, 22. 11. 2018
- PROGRAM IZVAJANJA FINANČNIH SPODBUD Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo 2015-2020, Številka: 3030-14/2015/8
- Posredovani podatki o razpisih s strani MGRT, Služba za razvojna sredstva
- Javni razpis za izbor operacij za učne izdelovalne laboratorije – demonstracijski projekti (http://www.mgrt.gov.si/si/kako_do_sredstev/objavljeni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=1083)
- Javni razpis Spodbude za rast podjetij na področju rabe lesa (http://www.mgrt.gov.si/si/kako_do_sredstev/objavljeni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=1084)
- Javni razpis Spodbude za MSP v lesarstvu (http://www.mgrt.gov.si/si/kako_do_sredstev/objavljeni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=1085)
- Javni razpis Spodbude za rast podjetij na področju rabe lesa v letu 2017 (P2L) (http://www.mgrt.gov.si/si/kako_do_sredstev/objavljeni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=1086)
- Javni razpis: Spodbude za MSP za razvoj in uvajanje novih produktov v lesarstvu 2.0 (http://www.mgrt.gov.si/si/kako_do_sredstev/objavljeni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=1087)

- Javni razpis za izbor operacij za učne izdelovalne laboratorije 2017/2018 (http://www.mgrt.gov.si/si/kako_do_sredstev/objavljeni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=1088)
- Javni razpis Spodbude za razvoj lesarstva na področju polproizvodov – P4L 2018 (http://www.mgrt.gov.si/si/kako_do_sredstev/objavljeni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=1089)
- Javni razpis: Podpora mikro, malim in srednje velikim podjetjem s področja turizma za povečanje snovne in energetske učinkovitosti na obmejnem problemskem območju (http://www.mgrt.gov.si/si/kako_do_sredstev/objavljeni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=1090)
- Javni razpis Spodbude za MSP za razvoj in uvajanje novih produktov v lesarstvu 3.0 za 2019 in 2020 (http://www.mgrt.gov.si/si/kako_do_sredstev/objavljeni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=1091)

DATUM PRIPRAVE

16. april 2019

FINANČNE SPODBUDE ZA DEMONSTRACIJSKE PROJEKTE

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: NI-5, NS-5 AN URE: I.4, J.2 OP EKP
UČINEK V SEKTORJU	industrija
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒ ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude)
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MGRT, MOP, MzI
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☒ drugo: _____ ☐
KRATEK OPIS	<p>V OP TGP so načrtovane finančne spodbude za izvajanje demonstracijskih projektov na področju zmanjševanja emisij TGP v industriji, v AN URE razvojna shema in druge spodbude gospodarstvu pri vstopu zelenih energetskih izdelkov na trg.</p> <p>MGRT je v okviru OP EKP prednostna os 1. Mednarodna konkurenčnost raziskav, inovacij in tehnološkega razvoja v skladu s pametno specializacijo za večjo konkurenčnost in ozelenitev gospodarstva (prednostna naložba 1.2., Spodbujanje naložb podjetij... 1.2.1 Povečan delež inovacijsko aktivnih podjetij) predvidel izvedbo demonstracijskih projektov za podjetja. V okviru razpisanih sredstev, je v letu 2016 MGRT objavil razpis javni razpis »Pilotni/demonstracijski projekti – na prednostnem področju Slovenske strategije pametne specializacije (v nadaljevanju »S4«) »Pametna mesta in skupnosti«, fokusno področje »Pretvorba, distribucija in upravljanje energije«.</p> <p>Razpis je namenjen le fokusnemu področju »Pretvorba, distribucija in upravljanje energije«, čeprav je v OP TGP in AN URE predviden širši nabor demonstracijskih projektov, tudi z neposrednim učinkom glede zmanjšanja emisij TGP. Sredstva so predvidena v okviru OP EKP s kodo 065 (Raziskave in inovacijska infrastruktura, procesi, prenos tehnologije ter sodelovanje v podjetjih s poudarkom na nizkoogljicnem gospodarstvu, kjer je koeficient za izračun prispevka k podnebnim ciljem 100 %).</p> <p>MGRT je leta 2016 pripravil razpis OP20.01.02.002, katerega predmet je bil sofinanciranje izvajanja pilotno-demonstracijskih (PD) projektov podjetij ali konzorcijev podjetij, katerih rezultat morajo biti novi ali izboljšani proizvodi, procesi ali storitve, razviti do stopnje, da so potrjeni v končni obliki ter testirani pri uporabi v realnem okolju. Rezultat PD projektov mora biti tako tudi njihova demonstracija uporabe v</p>

	<p>realnem okolju s ciljem pridobitve referenc podjetij za komercializacijo. V okviru razpisa se je sklenilo 7 pogodb v vrednosti 7,3 milijonov evrov, vendar se projekti praviloma zaključujejo v letu 2020.</p> <p>V okviru OP EKP, prednostne osi <i>Trajnostna raba in proizvodnja energije in pametna omrežja</i>, so predvidene tudi finančne spodbude za demonstracijske projekte na področju stavb. Predvidena je izvedba petih pilotnih projektov celovite energetske prenove različnih tipov stavb v javnem in stanovanjskem sektorju po merilih skoraj nič energijske prenove (stavbe osrednje oz. ožje vlade, stavbe kulturne dediščine, večstanovanjske stavbe). Namen demonstracijskih projektov je, da vpeljujejo nova znanja in postopke pri izvajanju prenov. Preverja se primernost financiranja po modelu energetskega pogodbenišтва.</p>
--	--

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	<p>Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP)</p> <p>Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE)</p> <p>Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP)</p>

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2018

POTEK IZVAJANJA	<p>MGRT je leta 2016 pripravil razpis OP20.01.02.002, katerega predmet je bil sofinanciranje izvajanja pilotno-demonstracijskih (PD) projektov podjetij ali konzorcijev podjetij, katerih rezultat morajo biti novi ali izboljšani proizvodi, procesi ali storitve, razviti do stopnje, da so potrjeni v končni obliki ter testirani pri uporabi v realnem okolju. Rezultat PD projektov mora biti tako tudi njihova demonstracija uporabe v realnem okolju s ciljem pridobitve referenc podjetij za komercializacijo. V okviru razpisa se je sklenilo 7 pogodb v vrednosti 7,3 milijonov evrov, vendar se projekti praviloma zaključujejo v letu 2020.</p> <p>PD projekti morajo biti na prednostnem področju S4 Pametna mesta in skupnosti ter na fokusnem področju Pretvorba, distribucija in upravljanje energije. Usmerjeni morajo biti vsaj v eno izmed sledečih konceptualnih področij:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznavnost in vodljivost distribucijskega omrežja (sistem upravljanja distribucijskih omrežij), • aktivno vključevanje odjema in naprednega vodenja odziva odjema, celostno upravljanje z energijo. <p>V letu 2018 so potekali izbrani projekti, ki so se začeli 2017 in bodo potekali do 2019 oziroma 2020, ko bodo znani rezultati operacije.</p> <p>Na področju stavb sta bila do konca leta 2018 v okviru OP EKP zaključena 2 pilotna projekta, in sicer pilotni projekt energetske prenove javne stavbe s karakteristikami skoraj nič energijske stavbe (Energetska sanacija ČŠOD Bohinj) in pilotni projekt, ki vključuje večje število oz. sklop stavb (Energetska sanacija sklopa treh objektov sodišč v Celju, Slovenj Gradcu in Murski Soboti). 2,5 milijona vredni investiciji sta bili podprti s skupaj slabim milijonom nepovratnih sredstev.</p>
DOSEŽENI UČINKI	<p>Ukrep podpore raziskovalno-razvojnim in inovacijskim dejavnostim za izvedbo pilotnih/demonstracijskih projektov uporablja sredstva s kodo ukrepa 065</p>

(koeficient 100 % za izračun prispevka k podnebnim ciljem) bi moral biti glede na svoj osnovni namen bolj neposredno usmerjen neposredno k financiranju projektov, ki bodo prispevali k doseganju podnebnih ciljev. V razpisih merila za doseganje učinkov na področju podnebnih ciljev niso bili kvantitativni, zato je nemogoče oceniti njihov prispevek.

S pilotnima projektoma na področju stavb v okviru OP EKP je bilo leta 2018 doseženo:

- zmanjšanje rabe energije: 0,9 GWh/leto
- zmanjšanje emisije CO₂: 0,2 kt/leto

Učinki so bili povzeti po projektni dokumentaciji. Podatki še niso dokončni.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2019–2020

PREDVIDENO IZVAJANJE V letih 2019 in 2020 se bodo zaključevali financirani projekti iz leta 2017 in 2018, zato bo mogoče vrednotiti izvedene ukrepe glede na rezultate projektov.

Ob koncu leta 2018 je bil zaključen javni razpis »DEMO PILOTI II 2018« (za obdobje razpoložljivosti sredstev obsega proračunska leta od 2019 do 2022), kjer znaša okvirna skupna višina sredstev, ki so na razpolago za izvedbo javnega razpisa, 56.602.502 evrov, in sicer po letih:

Leto 2019 (v EUR)	Leto 2020 (v EUR)	Leto 2021 (v EUR)	Leto 2022 (v EUR)	Skupaj (v EUR)
10.000.000	18.000.000	18.000.00	10.602.502	56.602.502

Del sredstev za programsko območje Kohezijske regije Zahodna Slovenija bo zagotovljen na proračunskih postavkah Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, s prerazporeditvami na letni ravni v skladu z načrtovano višino in dinamiko, pred uvrstitvijo projekta v načrt razvojnih programov.

Na področju stavb se bosta v obdobju 2019–2020 v okviru OP EKP izvajala še 2 pilotna projekta, in sicer pilotni projekt celostne energetske prenove z več upravljavci po principu JZP (Šmarje pri Jelšah) in pilotni projekt energetske prenove petih stavb kulturne dediščine Ministrstva za kulturo. Skupaj bo projektoma namenjenih skoraj 2 milijona evrov nepovratnih sredstev.

PREDVIDENI UČINKI Enako kot to velja za že financirane projekte, razpis ne predvideva kvantitativnih meril za doseganje učinkov v zvezi s podnebnimi cilji, hkrati pa je le manjši del projektov sploh usmerjen k temu. Med merili je s 7 točkami ovrednoteno doseganje okoljske trajnosti, in pri tem odgovarjajo na izzive prehoda v krožno gospodarstvo. Pri oblikovanju industrijske verige vrednosti se konzorcij lahko osredotoči na oblikovanje industrijske verige vrednosti, ki prispeva k zmanjšanju porabe surovin in energije v proizvodnih procesih na ravni vključenih podjetij (zmanjševanje rabe materialov, vode, energije, zmanjševanje nastalih odpadkov in emisij, valorizacija odpadnih surovin, optimizacija logistike in distribucije) in/ali na ravni produkta/storitve (npr.: sprememba poslovnega modela v smislu prodaje storitve namesto produkta; podaljšanje življenjske dobe produkta, vključno s spremembo zasnove za lažje vzdrževanje in/ali razgradnjo; zmanjševanje porabe energije/vode/ materialov v času delovanja produkta/storitve; zmanjšanje količin uporabljenih materialov, vgrajenih v izdelek, uporaba materialov, ki niso toksični, redki in/ali se jih da reciklirati/so že sekundarne surovine; uporaba obnovljivih materialov in energije; zmanjšanje količin embalaže, itd.) ter Industrije 5.0, kot npr: ali se oblikuje taka industrijska veriga vrednosti, ki ima manjši negativni vpliv na okolje, ali PD projekt upošteva okoljske obremenitve v življenjski dobi in predvideva podaljšan življenjski cikel produkta/storitve z uporabo nelinearnega oziroma krožnega poslovnega modela, ali so upoštewane okoljske obremenitve v

življenjski dobi končnega produkta, ali PD projekt predvideva izvedbo t.i. brownfield investicije namesto greenfield naložb. Podjetje dokaže izpolnjevanje posameznega kriterija tudi z izračuni oziroma projekcijami, vendar za to ni potrebno določiti nobenega kazalnika.

Za oceno učinkov pilotnih projektov na področju stavb v okviru OP EKP v obdobju 2019–2020 podatki še niso razpoložljivi.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

1. Pri programiranju ukrepov je potrebno posebno pozornost usmeriti v pravilno razumevanje namena posameznih finančnih virov, npr. koda ukrepov 065 bi morala biti praviloma usmerjena v razvojne projekte s poudarkom na nizkoogljičnem gospodarstvu.
2. V zvezi s spremljanjem projektov bi bilo potrebno postaviti konkretne cilje v zvezi s prehodom v nizkoogljično gospodarstvo. Sedaj postavljeni cilji (npr. povečati delež inovacijsko aktivnih podjetij) niso usmerjeni k doseganju podnebnih ciljev.
3. Koordinacija aktivnosti na področju doseganja podnebnih ciljev bi morala biti usklajena na ravni več ministrstev in drugih organov, ki so sodelovali pri pripravi in izvajanju ukrepov iz OP EKP, povezanih z doseganjem podnebnih ciljev. Potrebno bi bilo vzpostaviti strukturo, ki bi imela krovni pregled na aktivnostmi v zvezi s postavljanjem in doseganjem podnebnih ciljev, kar bi zagotovilo, da bi bili načrtovani ukrepi ciljno usmerjeni in koordinirani z namenom doseganja podnebnih ciljev. V OP TGP in AN URE je npr. eksplicitno navedeno izvajanje demonstracijskih projektov v povezavi z URE/OVE/zmanjšanjem emisij TGP, vendar dejansko izvedeni ukrepi niso ciljno naravnani.
4. Preveriti je potrebno usklajenost sprejetih dokumentov z izvedbenimi aktivnostmi, npr. v Programu izvajanja finančnih spodbud MGRT se deklarativno navaja usmeritev spodbud za nizkoogljično gospodarstvo, česar pa se v razpisih ne prepozna kot ključno usmeritev.
5. Čim prej je potrebno začeti z izvajanjem demonstracijskih projektov celovite energetske obnove večstanovanjskih stavb po merilih skoraj nič energijske prenove, predvidenih za sofinanciranje na področju v okviru OP EKP.

VIRI PODATKOV

- OP TGP
- AN URE
- Izvedbeni načrt OP EKP, št. 303-26/2016/174, 22. 11. 2018
- PROGRAM IZVAJANJA FINANČNIH SPODBUD Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo 2015-2020, številka: 3030-14/2015/8
- Posredovani podatki o razpisih s strani MGRT, Služba za razvojna sredstva
- Javni razpis za izbor operacij za učne izdelovalne laboratorije - demonstracijski projekti (http://www.mgrt.gov.si/si/kako_do_sredstev/objavljeni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=1083)
- Javni razpis »DEMO PILOTI II 2018 (http://www.mgrt.gov.si/si/razpisi/objavljeni_razpisi/?tx_t3javnirazpis_pi1%5Bshow_single%5D=1158)
- MzI DE, Projektna pisarna za energetske prenove

DATUM PRIPRAVE

16. april 2019

DAVKI IN TAKSE

OKOLJSKA DAJATEV ZA ONESNAŽEVANJE ZRAKA Z EMISIJO OGLJIKOVEGA DIOKSIDA

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	AN URE: H.2		
UČINEK V SEKTORJU	večsektorski		
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS	☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)		
VRSTA INSTRUMENTA	davčna politika		
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOP, FURS, MF		
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije	☒	
	zmanjšanje emisij TGP	☒	
	povečanje rabe OVE	☐	
	drugo: zmanjšanje onesnaževal zraka	☒	
KRATEK OPIS	<p>Okoljska dajatev se plačuje za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida za fosilna goriva, zlasti rabo za ogrevanje in v prometu. Višina dajatve je sorazmerna z emisijo CO₂ v gorivu in daje cenovni signal, ki usmerja porabnike, ki niso vključeni v shemo trgovanja z emisijami.</p> <p>Ukrep je bil uveljavljen leta 1997. Od takrat so se večkrat spremenili nabor sektorjev in toplogrednih plinov za katere se dajatev plačuje, ter višina dajatve. V preteklosti je bila uveljavljena tudi shema oprostitev dajatve ob izvajanju ukrepov za zmanjšanje emisij TGP.</p>		

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	Zakon o varstvu okolja (ZVO) Uredba o okoljski dajatvi za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida (Ur. L. RS, št. 48/18)
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Akcijski načrt za obnovljive vire energije (AN OVE)

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2018

POTEK IZVAJANJA	<p>Višina dajatve je določena v Uredbi o okoljski dajatvi za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida in znaša 17,3 €/t CO₂. Višina dajatve se od prejšnje veljavne uredbe z leta 2016 ni spremenila.</p> <p>Leta 2018 je bila uveljavljena nova uredba. Spremembe niso vsebinske narave in ne vplivajo na učinek CO₂ dajatve. Nanašajo se zlasti na učinkovitejše izvajanje in uskladitev z Zakonom o trošarini in najnižjo ravnijo obdavčitve v Skupnosti pri določitvi goriva.</p>
DOSEŽENI UČINKI	Spremljanje učinkov ni predvideno.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2019–2020

PREDVIDENO IZVAJANJE   Spremembe niso načrtovane.

PREDVIDENI UČINKI   Spremljanje učinkov ni predvideno.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Priporočamo, da se višino dajatve usklajuje z višino cene emisijskih kuponov. Cena emisijskih kuponov je že več kot pol leta višja od višine dajatve, trenutna cena znaša 24 €/t CO₂.

VIRI PODATKOV

Uradni list RS

DATUM PRIPRAVE

6.junij 2019

PROJEKT ZELENA PRORAČUNSKA REFORMA (IZVEDBA PROCESOV ZA OBLIKOVANJE IN POSPEŠITEV IZVAJANJA UKREPOV NA PODROČJIH: DAVKOV IN TAKS)

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: OR-3, NORG-3a
UČINEK V SEKTORJU	večsektorski
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒ ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	zlasti ogljikov dioksid (CO ₂), ogljikov dioksid (CO ₂) – ponor, metan (CH ₄)
VRSTA INSTRUMENTA	davčna politika, ekonomski
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MF (in MOP, MKGP, MzI, MGRT)
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☒ drugo: zmanjšanje onesnaževal zraka_ ☒
KRATEK OPIS	<p>OP TGP poudarja pomembno vlogo „zelene davčne reforme“, ki zajema povečanje deleža okoljskih davkov, delež drugih davkov pa zmanjšujejo.</p> <p>Na področjih, ki so za zmanjševanje emisij TGP zelo pomembna, a je priprava ukrepov zahtevna in kompleksnosti, OP TGP načrtuje vzpostavitev strukturiranega procesa sodelovanja deležnikov za pripravo ukrepov.</p> <p>Delovna skupina za Zeleno proračunsko reformo je bila ustanovljena leta 2016 znotraj Okvirnega programa za prehod v zeleno gospodarstvo z namenom oblikovanja politik, instrumentov in ukrepov, ki bodo spodbujali hkraten razvoj trajnostnega in konkurenčnega gospodarstva in jo vodi ki jo vodi Ministrstvo za finance.</p>

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP)

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2018

POTEK IZVAJANJA	<p>Delovna skupina projekta Zelena proračunska reforma je v letu 2018 pripravila pregled in analizo spodbud, ki vplivajo na okolje in oblikovala naslednje ukrepe in priporočila³:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ažuriranje seznama in ponovna preučitev spodbud v roku 2 let, • uporaba zelenega okoljskega testa in vrednotenje ustreznosti le tega, • proučitev možnosti preoblikovanje obstoječih spodbud v bolj okoljsko naravnane,
-----------------	---

3 Zelena proračunska reforma: Okoljski in javnofinančni vidik spodbud v Sloveniji, MF (http://www.mf.gov.si/fileadmin/mf.gov.si/pageuploads/javne_objave/2018-sept-P3_ZelenaProracunskReforma_2_.pdf)

- proučitev možnosti za povečan poudarek pri okoljskih merilih pri davku na motorna vozila.

Vlada Republike Slovenije je poročilo potrdila in s sprejetimi sklepi naložila proučitev možnosti za upoštevanje priporočil.

Na podlagi rezultatov je bil pripravljen predlog za vključitev zelenega testa v Modularno ogrodje za pripravo dokumentov, Namen zelenega testa je prispevati k obveščenosti, ozaveščanju in zavedanju odločevalcev o okoljskem vidiku. Predviden je preizkus testa.

V letu 2018 se je izvajala tudi študija učinkov na javnofinančne prihodke ob prehodu na čistejše vire energije v prometu, katere rezultati bodo znani v letu 2019. Študijo pripravlja MF kjer bodo pripravljene tudi predlogi drugih načinov obdavčitve.

DOSEŽENI UČINKI Spremljanje učinkov zaenkrat še ni predvideno.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2019–2020

PREDVIDENO IZVAJANJE

Projekt se izvaja kot vladni strateški razvojnih projekt.

V letu 2019 bo pripravljeno končno poročilo študije učinkov na javnofinančne prihodke ob prehodu na čistejše vire energije v prometu, ki ga pripravlja MF. V okviru študije bodo pripravljene tudi predlogi drugih načinov obdavčitve pri tovrstnem prehodu.

MF proučuje tudi ostala priporočila Zelene proračunske reforme, ki so usmerjena v okolju prijazne spodbude in ukrepe, ki pa so hkrati tudi konkurenčni in so z vidika javno finančnih prihodkov sprejemljivi. Tudi ostala vključena ministrstva (MOP, MGRT, MKGP, MZI – vsako znotraj okvirov svojih pristojnosti) bodo preučila priporočila za preoblikovanje ali odpravo škodljivih spodbud, podana v okviru Zelene proračunske reforme.

PREDVIDENI UČINKI Spremljanje učinkov ni predvideno.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Potrebno je zagotoviti kontinuiteto priprave ZPR, ker je projekt ZPR zaključen, je potreben nov projekt z jasno zastavljenimi cilji in koraki priprave ZPR. Pripravo Zelene proračunske reforme je potrebno zastaviti veliko bolj ambiciozno, kot je to zastavljeno v navedenih priporočilih projekta. Pri tem se je smiselno osredotočiti na za usmerjanje proizvodnih in potrošnih vzorcev skladno z razvojnimi okoljskimi cilji SRS: »Nizkoogljično krožno gospodarstvo« in drugimi. Zlasti je potrebno zagotoviti postopno zmanjševanje okolju škodljivih subvencij.

Priporočamo tudi, da se zagotovi izvedbo priporočil iz Zaključnega poročila Projekta ZPR in jih nadgraditi oz. pospešiti, med drugim, da se:

- pospeši izvedbo priporočila, ki se nanaša na večji poudarek okoljskih meril pri davku na motorna vozila;
- pri poskusni uporabi se Okoljskega testa se ga nadgradi v smislu zagotavljanja kakovosti ocen.

VIRI PODATKOV

- MF
- Gradiva, sklepi in sporočila za javnost seje vlade RS, 24. 5. 2018.
- Zelena proračunska reforma, Okoljski in javnofinančni vidik spodbud v Sloveniji, Povzetek, 2018
- MF, Zaključno poročilo projekta Zelene Proračunska reforma, april 2018

DATUM PRIPRAVE

6. junij 2019

SPODBUJANJE ENERGETSKE UČINKOVITOSTI IN IZKORIŠČANJA OBNOVLJIVIH VIROV ENERGIJE V OKVIRU DRUGIH DAVKOV NA ENERGENTE

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: OS-3 AN OVE: 36
UČINEK V SEKTORJU	večsektorski
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒ ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)
VRSTA INSTRUMENTA	davčna politika
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MF
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☒ drugo: zmanjšanje onesnaževal zraka ☒
KRATEK OPIS	<p>Ministrstvo za finance v kombinaciji z drugimi ukrepi, ki jih vodi Ministrstvo za infrastrukturo, vodi tako trošarinsko politiko, ki bo zagotavljala konkurenčnost obnovljivih virov energije (biomase in biogoriv) v primerjavi s fosilnimi energenti za ogrevanje.</p> <p>Obdavčevanje energije je eden izmed najpomembnejših instrumentov, ki jih ima država na voljo, da vpliva na končno ceno posameznih energentov in cenovna razmerja med njimi ter s tem na doseganje ciljev okoljske in energetske politike. Zlasti pomembno je na področju obdavčitve goriv in energije za ogrevanje, zaradi možnosti zamenjave goriva s konkurenčnimi.</p> <p>Leta 2014 je bila odpravljena oprostitev plačila trošarine za biogoriva, ki se primešavajo fosilnim gorivom. Za popolno informacijo o izvajanju ukrepa, glej tudi povezan ukrep »Postopno zmanjševanje subvencij fosilnim gorivom«.</p> <p>V Strategiji razvoja Slovenije 2030 je poudarjeno načelo vključitve zunanjih stroškov po načelu onesnaževalec plača.</p>

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP) Akcijski načrt za obnovljive vire energije za obdobje 2010–2020 (AN-OVE) Strategija razvoja Slovenije 2030

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2018

POTEK IZVAJANJA V letu 2018⁴ je bila sprejeta nova uredba o določitvi zneska trošarine za energente, kjer so se zmanjšale trošarine za neosvinčen bencin⁵ (za 5,8 %) in plinsko olje za pogonski namen (za 7,8 %). Višina trošarine za goriva za ogrevanje ELKO so zadnjih nekaj let (2016–2018) ostale nespremenjene.

DOSEŽENI UČINKI Spremljanje učinkov ni predvideno.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2019–2020

PREDVIDENO IZVAJANJE Nadaljnje spremembe so v pripravi v okviru projekta Zelena proračunska reforma.

PREDVIDENI UČINKI Spremljanje učinkov ni predvideno.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Ni posebnih priporočil.

VIRI PODATKOV

Uredba o določitvi zneska trošarine za energente (Uradni list RS, št. 34/18)

DATUM PRIPRAVE

4. april 2019

4 Uredba o določitvi zneska trošarine za energente (Uradni list RS, št. 34/18)

5 Z vsebnostjo svinca do 0,013 g/l in z oktanskim številom do manj kot 98, neosvinčen bencin do 0,013 g/l in z oktanskim številom 98 ali več.

POSTOPNO ZMANJŠEVANJE SUBVENCIJ FOSILNIM GORIVOM

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: OR-2, NORG-3	
UČINEK V SEKTORJU	večsektorski	
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)	
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MF	
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☐ drugo: zmanjšanje onesnaževal zraka ☒	
KRATEK OPIS	<p>Ukrep OP TGP naslavlja širše področje subvencij, ki so v nasprotju s cilji zmanjševanja TGP. Cilj ukrepa je preprečevanje okolju škodljivih praks, ki so dolgoročno škodljive tudi za konkurenčnost poslovnih subjektov in družbe. Pomemben cilj ukrepa je tudi zmanjšanje stroškov za izvajanje OP TGP, saj vsako povečanje emisij zahteva dodatne ukrepe za zmanjševanje emisij in finančna sredstva zanje.</p> <p>Prehod je načrtovan postopno. Da bi zagotovili postopnost prehoda in ublažili potencialne kratkoročne negativne vplive na konkurenčnost proizvodnih subjektov, je ukrep dopolnjen s spodbudami za izboljšanje učinkovitosti rabe energije in zamenjavo goriv.</p>	

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP)

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2018

POTEK IZVAJANJA	<p>Aktualna ostajata pravilnika iz leta 2017 o vračilu trošarine (za energente, ki se porabijo za pogon kmetijske in gozdarske mehanizacije⁶, za industrijsko-komercialni namen, in za komercialni prevoz⁷) ohranjata dosedanje ureditev glede vračila trošarin.</p> <p>V letu 2018 je bila sprejet le pravilnik o dopolnitvi pravilnika o načinu vračila trošarine za energente, ki se porabljajo za kmetijsko gozdarsko mehanizacijo, ki dodaja člen o normativni porabi goriva za gozdne površine, kjer se izvajajo dela za odpravo posledic škode zaradi prenamnožitve podlubnikov.</p>
-----------------	---

6 Pravilnik o načinu vračila trošarine za energente, ki se porabijo za kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo (Uradni list RS, št. 70/17 in 8/18)

7 Pravilnik o načinu vračila trošarine za energente, ki se porabijo za industrijsko-komercialni namen in komercialni prevoz (Uradni list RS, št. 70/17)

DOSEŽENI UČINKI Za spremljanje področja je razvit kazalec okolju škodljive subvencije, s katerim se ocenjuje stanje na področju subvencij, ki so v nasprotju z cilji zmanjševanja TGP (glej zvezek 2). V letu 2018 se je obseg subvencij povečal.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2019–2020

PREDVIDENO IZVAJANJE Nadaljnje spremembe so v pripravi v okviru projekta Zelena proračunska reforma – pregledane in analizirane obstoječe davčne olajšave

PREDVIDENI UČINKI Spremljanje učinkov ni predvideno.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Potrebno je zagotoviti postopno zmanjševanje okolju škodljivih subvencij. Glej priporočila za ukrep Zelena proračunska reforma z utemeljitvijo.

VIRI PODATKOV

- Pravilnik o načinu vračila trošarine za energente, ki se porabijo za industrijsko-komercialni namen in komercialni prevoz (Uradni list RS, št. 70/17)
- Pravilnik o načinu vračila trošarine za energente, ki se porabijo za kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo (Uradni list RS, št. 70/17 in 8/18)
- FURS

DATUM PRIPRAVE

6. junij 2019

ZELENO JAVNO NAROČANJE IN JAVNO NAROČANJE INOVACIJ

RAZŠIRITEV IN NADGRADNJA SISTEMA ZELENEGA JAVNEGA NAROČANJA (ZEJN), VKLJUČNO Z UVAJANJEM JAVNEGA NAROČANJA INOVACIJ

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: OR-4, OS-13, OP-6 AN URE: J.1 AN OVE: 22, 34 OP EKP	
UČINEK V SEKTORJU	večsektorski	
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)	
VRSTA INSTRUMENTA	predpisi	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MJU, MF	
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☒ drugo: zmanjšanje onesnaževal zraka ☒	
KRATEK OPIS	<p>Cilj OP TGP je, da bodo na ravni države in lokalnih skupnosti sprejeti dodatni ukrepi za povečanje deleža zelenih javnih naročil na 50 %. Načrtovano je, da bo uveljavljeni sistem razširjen na nove kategorije izdelkov za področje učinkovite rabe energije, v skladu z že potrjenimi programskimi dokumenti AN URE in na drugih področjih, v zvezi z zmanjšanjem emisij TGP.</p> <p>OP EKP načrtuje tudi podporo projektom komercializacije razvitih rešitev ter vstopu novih tehnologij na trg za pridobitev referenc preko javnih naročil za inovacije, pred-komercialnih javnih naročil in demonstracijskih projektov, in sicer tudi v okviru tehnične pomoči.</p>	

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	Uredba o zelenem javnem naročanju (Ur. l. RS, št. 51/17) Zakon o javnem naročanju (ZJN-3; Ur. l. RS, št. 91/15 in 14/18)
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP) Akcijski načrt za energetska učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE) Akcijski načrt za obnovljive vire energije za obdobje 2010–2020 (AN-OVE) Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP)

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2018

POTEK IZVAJANJA	<p>V letu 2017 je bila sprejeta prenova <i>Uredbe o zelenem javnem naročanju</i> (<i>Ur. l. RS, št. 51/17</i>), ki je začela veljati 1. 1. 2018.</p> <p>ZeJN je obvezno za 20 skupin predmetov (prej 12). Razširilo se je na naslednje predmete naročanja: cestno razsvetljavo in prometno signalizacijo, grelnike vode, tekstilne izdelke, sanitarne armature, električne sijalke in tovornjake za zbiranje odpadkov.</p> <p>S spremembo uredbe ZeJN ni več obvezno za gradnjo in projektiranje vseh javnih stavb, ampak samo za poslovne in upravne javne stavbe.</p> <p>Po podatkih iz letnih statističnih poročil o oddanih javnih naročilih se sistem zelenega javnega naročanja postopno širi. Leta 2017 je delež v številu naročil, v katera je bil vključen vsaj en okoljski vidik, znašal 32 %, kar je za 1,6 odstotne točke več kot leto prej. V skupni vrednosti vseh javnih naročil so ta naročila s 792 milijoni evrov predstavljala dobro četrtino. Po številu je bilo največ ZeJN na področju naročanja blaga (80 %), največji delež vrednosti teh naročil pa je odpadel na področje gradenj (54 %). Okoljske zahteve so najpogosteje vključene v tehnične specifikacije, pri merilih za oddajo javnega naročila pa so naročniki okoljske vidike upoštevali v 49 % vseh zelenih naročil, ki pa so predstavljala le 15 % celotne vrednosti teh naročil. Vsaj eno zeleno javno naročilo je leta 2017 oddalo 616 naročnikov, še vedno pa je bilo 364 naročnikov, ki so oddali vsaj eno javno naročilo, a nobeno ni bilo zeleno. Za leto 2018 še ni podatkov.</p>
DOSEŽENI UČINKI	<p>Učinki instrumenta so posredni, zato njihovo spremljanje ni predvideno.</p>

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2019–2020

PREDVIDENO IZVAJANJE	<p>Pripravljen je predlog <i>Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o zelenem javnem naročanju</i>, s katero bo zmanjšan obseg izjem pri prenovi stavb oboroženih sil, tako da bo le-ta usklajen z <i>Direktivo 2012/27/EU o energetske učinkovitosti</i>.</p> <p>Predvidene so sistemske in podporne dejavnosti in poddejavnosti na področju ZeJN, med drugim priprava vzorčne dokumentacije, zbirka podatkov o dobrih praksah, prenos znanja na delavnicah, redna usposabljanja in pomoč, pilotni projekti in natečaj z nagrado za najbolj inovativno zeleno javno naročilo, najbolj zelen naročnik.</p>
PREDVIDENI UČINKI	<p>Učinki instrumenta so posredni, zato njihovo spremljanje ni predvideno.</p>

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Ni posebnih priporočil.

VIRI PODATKOV

- MOP
- Statistična poročila o oddanih javnih naročilih v posameznih letih (<http://www.djn.mju.gov.si/sistem-javnega-narocanja/letna-porocila>)

DATUM PRIPRAVE

28. maj 2019

OZNAČEVANJE IN MINIMALNI STANDARDI ZA IZDELKE IN NAPRAVE

ENERGIJSKO IN OKOLJSKO OZNAČEVANJE IN MINIMALNI STANDARDI ZA IZDELKE IN NAPRAVE

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: OR-1 AN URE: V.2
UČINEK V SEKTORJU	večsektorski
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒ ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)
VRSTA INSTRUMENTA	predpisi
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	Mzi DE, Tržni inšpektorat RS, Inšpektorat RS za infrastrukturo
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☐ drugo: _____ ☐
KRATEK OPIS	Med obveščanje potrošnikov sodi tudi energijsko označevanje proizvodov. Zahteve zanj so opredeljene v <i>Energetskem zakonu (EZ-1)</i> , izhajajo pa iz <i>Direktive 2010/30/EU</i> , ki jo je leta 2017 na evropski ravni nadomestila <i>Uredba (EU) 2017/1369 o vzpostavitvi okvira za označevanje z energijskimi nalepkami</i> . Ravno tako so v EZ-1 opredeljene tudi zahteve za okoljsko primerno zasnovane proizvode, povezanih z energijo, ki izhajajo iz <i>Direktive 2009/125/ES</i> .

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	Uredba (EU) 2017/1369 o vzpostavitvi okvira za označevanje z energijskimi nalepkami (UL L 198 z dne 28. 7. 2017, str. 1) Direktiva 2009/125/ES o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovane izdelke, povezanih z energijo (prenovitev) (UL L 285 z dne 31. 10. 2009, str. 10)
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	Energetski zakon (Ur. l. RS, št. 17/14 in 81/15)
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP) Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE)

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2018

POTEK IZVAJANJA	Zahteve se v slovenski pravni red prenašajo neposredno z uredbami Evropske komisije. Leta 2018 na tem področju ni bilo sprememb. Nadzor nad tem ukrepom izvajata Tržni inšpektorat RS in Inšpektorat RS za infrastrukturo. Tržni inšpektorat je leta 2018 opravil inšpekcijski nadzor nad 166 sesalniki, ki se napajajo iz električnega omrežja, v klasičnih
-----------------	---

trgovinah in spletnih prodajalnah. V klasičnih prodajalnah enegijska nalepka ni bila prisotna oz. ni bila ustrezna pri 7 % proizvodov, v spletnih prodajalnah pa je bilo takih primerov še vedno več kot polovica. Zahtevam okoljsko primerne zasnove so ustrezali vsi sesalniki. S področja okoljsko primerne zasnove in enegijskega označevanja je bilo pregledanih tudi 12 plinskih kotlov, pri katerih ni bilo ugotovljenih nepravilnosti. Inšpektorat je izvedel tudi vzorčenje kuhalnih plošč, pri katerih preskusni laboratorij ni ugotovil neskladnosti z zahtevami za okoljsko primerno zasnovo.

Inšpektorat RS za infrastrukturo je leta 2018 izvedel 4 inšpekcijske preglede na področju okoljsko primerne zasnove izdelkov, ki rabijo energijo, načrtovanih je bilo 10 pregledov.

DOSEŽENI UČINKI   Učinki instrumenta so posredni, zato njihovo spremljanje ni predvideno.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2019–2020

PREDVIDENO IZVAJANJE   Načrtovano je nadaljnje izvajanje ukrepa.

Marca 2019 je Evropska komisija za hladilnike, pomivalne, pralne in pralno-sušilne stroje, elektronske prikazovalnike, vključno s televizorji, sijalke in komercialne hladilnike potrdila končno obliko novih enegijskih nalepk, ki se bodo v trgovinah pojavile s 1. marcem 2021. Za omenjene naprave in še 5 drugih skupin proizvodov, za katere enegijsko označevanje ni predvideno, bo Evropska komisija predvidoma junija 2019 sprejela nove predpise o okoljsko primerni zasnovi.

Od 1. 1. 2019 morajo proizvajalci naprave, ki morajo biti označene z enegijsko nalepko, pred prodajo na evropskem trgu registrirati v evropski bazi EPREL (European Product Database for Energy Labelling). Naprave, ki so prišle v prodajo med 1. 8. 2017 in koncem leta 2018, morajo proizvajalci vpisati v register najkasneje do konca junija 2019, vpis naprav, ki so bile na trgu prisotne pred 1. 8. 2017, pa ni obvezen.

Tržni inšpektorat RS bo leta 2019 na področju okoljsko primerne zasnove izdelkov, ki rabijo energijo, preverjal naprave v omrežni pripravljenosti, označevanje z enegijskimi nalepkami in podatkovnimi karticami pa bo preverjal pri svetilih.

Inšpektorat RS za infrastrukturo ima tudi za leto 2019 predvidenih 10 inšpekcijskih pregledov na področju okoljsko primerne zasnove izdelkov, ki rabijo energijo.

PREDVIDENI UČINKI   Učinki instrumenta so posredni, zato njihovo spremljanje ni predvideno.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Ni posebnih priporočil.

VIRI PODATKOV

- Poslovno poročilo Tržnega inšpektorata Republike Slovenije 2018, februar 2019, poglavje 5.3.11 (<http://www.ti.gov.si/fileadmin/ti.gov.si/pageuploads/dokumenti/TirsPoslovnoPorocilo2018.pdf>)
- Sektorski program nadzora v letu 2019: Tržni inšpektorat Republike Slovenije (<http://www.ti.gov.si/fileadmin/ti.gov.si/pageuploads/dokumenti/TirsSektorskiProgram2019.pdf>)
- Letno poročilo o delu Inšpektorat RS za infrastrukturo za leto 2018, maj 2019 (http://www.ii.gov.si/fileadmin/ii.gov.si/pageuploads/O_INŠPEKTORATU/Porocila/porocilo_o_delu_2018.pdf)

- Letni načrt dela Inšpektorata RS za infrastrukturo za leto 2019, april 2019 (http://www.ii.gov.si/fileadmin/ii.gov.si/pageuploads/O_INSPEKTORATU/Porocila/letni_nactr_z_a_leto_2019.pdf)
- European Commission: About the energy label and ecodesign (https://ec.europa.eu/info/energy-climate-change-environment/standards-tools-and-labels/products-labelling-rules-and-requirements/energy-label-and-ecodesign/about_en)
- Evropska komisija – Informativni pregled: Na kratko o novih energijskih nalepkah, Bruselj, 11. marca 2019 (http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-19-1596_sl.htm)

DATUM PRIPRAVE

22. maj 2019